Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100559

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-12-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічник Михайло Петрович
2. Pasichnyk Mykhailo Petrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 103

Назва наукової спеціальності: Науки про Землю*

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-12-2020

Спеціальність за освітою: Готельна і ресторанна справа

Місце роботи здобувача: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 32.051.003

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 39.19.27

Тема дисертації:

1. Сапропелеві рекреаційно-туристичні ресурси Волинської області

2. Sapropel recreational and tourist resources of Volyn region

Реферат/анотація:

1. Волинська область має найбільші в Україні запаси озерних сапропелевих відкладів. Різноманітність складу та властивостей таких відкладів дозволяють розглядати їх як один з основних і перспективних видів сировини для грязелікування й терапевтичної косметології. Відомо про значний лікувальний та оздоровчий ефект від використання сапропелевих грязей і препаратів на їхній основі. Водночас озерні родовища сапропелю часто розташовані на територіях надмірного антропогенного й техногенного впливу, піддаються неконтрольованому рекреаційному навантаженню, замулюються, заростають і перетворюються на болота. У зв'язку з необхідністю збереження й лікувально-оздоровчого використання такого цінного природного ресурсу як сапропелеві відклади, важливим є дослідження умов їхнього формування, особливостей речовинного складу, основних фізико-механічних та бальнеологічних властивостей, санітарно-епідеміологічного стану, а також розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо їхнього збереження й раціонального використання. У багатьох регіонах світу лікувальні грязі є ключовими чинниками розвитку туризму й рекреації, тому вважаємо, що дослідження озерного сапропелю регіону дозволить розширити

рамки традиційного використання ресурсів природних водойм та сприятимуть розвитку лікувально-оздоровчого туризму та рекреації. Дисертаційна робота присвячена виявленню, кількісному та якісному оцінюванню сапропелевих пелоїдів Волинської області, а також розробці прикладних засад їхньої охорони й лікувально-оздоровчого використання як важливих складових для розвитку рекреаційно-туристичної галузі регіону. Для цього було вирішено п'ять груп головних завдань: опрацьовано сучасні наукові підходи до вивчення прісноводних лікувальних грязей та уточнено понятійно-термінологічний апарат; визначено регіональні фізико-географічні чинники утворення та поширення сапропелевих відкладів, узагальнено відомості про їхні запаси; з'ясовано відповідність озерного сапропелю вимогам що встановлені для лікувальних грязей; оцінено перспективні ресурси сапропелевих пелоїдів Волинської області та класифіковано озерні родовища сапропелю за першочерговістю освоєння для курортно-рекреаційних потреб; розроблено рекомендації та обґрунтовано заходи, спрямовані на збереження й оптимізацію раціонального використання сапропелевих пелоїдів. Низка важливих питань пов'язаних із використанням озерних сапропелевих відкладів Волинської області в лікувально-оздоровчому туризмі та рекреації залишається поза увагою наукових кіл. Тому актуальність проведення наукових досліджень у цьому напрямі цілком очевидна. Наукова цінність одержаних результатів полягає в тому, що в дисертації вперше виконане комплексне дослідження речовинного складу і фізико-механічних властивостей різновидового озерного сапропелю, що має відповідні кондиції для використання як лікувальна грязь, класифіковано сапропелеві пелоїди, а також апробовано методику оцінювання озерних родовищ сапропелю за першочерговістю освоєння для цілей рекреації та лікувально-оздоровчого туризму. Узагальненням фактичних даних вдалося кількісно схарактеризувати ресурси сапропелю Волинської області, які є перспективними для використання в грязелікуванні чи терапевтичній косметології. У підсумку розроблено конструктивно-географічну систему заходів раціонального використання й охорони сапропелевих пелоїдів озер. Отримані науково-практичні результати є вагомим внеском до оцінки природно-ресурсного потенціалу Волинської області. Матеріали, наведені в дисертації, містять первинні дані для прийняття рішень щодо проєктування й організації видобутку сапропелевих ресурсів з отримання високоякісної пелоїдної продукції. Перелік першочергових, перспективних та умовно-перспективних родовищ є об'єктивною інформацією при виборі сировинних баз для рекреаційно-туристичного освоєння. Теоретичні положення дисертації можуть бути використані при функціонально-планувальній організації прилеглої до родовищ сапропелю території та розробці регіональних програм розвитку туризму і стратегії рекреаційного природокористування загалом. Ключові слова: сапропель, донні відклади, озеро, лікувальні грязі, пелоїди, рекреація, грязелікування, терапевтична косметологія, лікувально-оздоровчий туризм, рекреаційне природокористування, природно-ресурсний потенціал, рекреаційна лімнологія, Волинська область.

2. Volyn region has the largest reserves of lake sapropel deposits in Ukraine. The variety of composition and properties of such deposits allow us to consider them as one of the main and promising types of raw materials for mud therapy and therapeutic cosmetology. Sapropel mud and drugs based on them are well-known for their significant therapeutic and health-improving effect. At the same time, lake sapropel deposits are often located in the areas of excessive anthropogenic and man-made impact, and they are subjected to uncontrolled recreational load, silted up, overgrown and turned into swamps. Due to the need of preservation and therapeutic use of such a valuable natural resource as sapropel deposits it is important to study the conditions of their formation, the peculiarities of the material composition, basic physico-mechanical and balneological properties, sanitary and epidemiological condition as well as the development of theoretical and practical recommendations for their preservation and rational use. Therapeutic muds are the key factors for tourism and recreation development in many regions of the world, so we believe that objective studies of lake sapropel in the region will expand the traditional use of natural resources of the region and promote health-improving tourism and recreation. The dissertation is devoted to the identification, quantitative and qualitative evaluation of sapropel peloids of Volyn region as well as the development of the principles of their protection and medical and health use as important components for the development of recreational and tourist industry of the region. For this purpose, six groups of main tasks were solved: modern scientific approaches to the study of freshwater therapeutic muds were processed

and the conceptual and terminological apparatus was specified; the regional physical and geographical factors of formation and spread of sapropel deposits were determined, the information on their reserves was generalized; the compliance of lake sapropel with the requirements established for therapeutic muds was clarified; perspective resources of sapropel peloids of Volyn region were estimated and lake deposits of sapropel were classified according to prospects of development for resort and recreational needs; recommendations were developed and measures aimed at preserving and optimizing the rational use of sapropel peloids were substantiated. A number of important issues related to the use of lake sapropel deposits in the Volyn region in health-improving tourism and recreation remain out of the attention of scientific circles. Therefore, the relevance of scientific research in this area is quite obvious. The scientific value of the obtained results lies in the fact that the dissertation for the first time performed a comprehensive study of the material composition and physical and mechanical properties of various species of lake sapropel, which has the appropriate conditions for use in mud therapy or therapeutic cosmetology, sapropel peloids are classified, and the technique of estimation of lake sapropel deposits on prospects of development for the purposes of recreation or health-improving tourism is tested, too. By generalizing the actual data, it was possible to quantitatively characterize the sapropel resources of Volyn region, which are promising for use in mud therapy and therapeutic cosmetology. As a result, a constructive-geographical concept of rational use and protection of sapropel peloids of lakes has been developed. The obtained scientific and practical results are a significant contribution to the assessment of the natural resource potential of Volyn region. The materials presented in the dissertation contain primary data for decision-making on the design and organization of extraction of sapropel resources to obtain high-quality peloid products. The list of priority, perspective and conditionally-perspective deposits is the objective information at a choice of raw materials bases for recreational and tourist development. The theoretical provisions of the dissertation can be used in the functional-planning organization of the territory adjacent to the sapropel deposits and in the regional programs development for tourism groth and recreational nature management strategy in general. Key words: sapropel, bottom sediments, lake, therapeutic mud, peloids, recreation, mud treatment, therapeutic cosmetology, health-improving tourism recreational nature management, natural resource potential , recreational limnology, Volyn region.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільїн Леонід Володимирович

2. Ilyin Leonid Volodymyrovych

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коротун Сергій Ігорович
2. Korotun Serhii Ihorovych

Кваліфікація: к. геогр. н., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хільчевський Валентин Кирилович
2. Khilchevskyi Valentin Kyrylovych

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фесюк Василь Олександрович

2. Fesyuk Vasyl Oleksandrovych

Кваліфікація: д. геогр. н., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Забокрицька Мирослава Романівна

2. Zabokrytska Myroslava Romanivna

Кваліфікація: к.геогр.н., 11.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Петлін Валерій Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Петлін Валерій Миколайович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.